

Datum:
16 januari 2015

Behandeld door:
J.G. Scholten

Kenmerk:
WBA / afrekenen / fouten corrigeren

Afrekencultuur.

Bij onze dagelijkse doen en laten (werk) maken we fouten en is soms sprake van een vorm van de afrekencultuur. Fouten corrigeren we om herhaling te voorkomen. Systeemfouten repareren we om herhaling te voorkomen. En als het kan en nodig is zijn fouten aanleiding voor een financiële (schade)vergoeding, onder andere in verband met verspilling op basis van 'stokpaardjes'.

Maar niet overal vindt afrekenen plaats. Als we de Nederlandse bevolking grafisch weergeven naar toenemend inkomen en vermogen dan ontstaat een soort piramide. Aan de basis veel mensen met weinig inkomen en vermogen, aan de top weinig mensen met veel inkomen en vermogen.

Maar aan de top van die piramide komt afrekenen weinig voor. Naarmate we in de piramide afdalen tot ongeveer de middenmoot dan komt het steeds vaker voor. Kennelijk zijn er meer factoren dan inkomen en vermogen die een rol spelen alvorens van afrekenen sprake is.

Bij mensen onderaan in de piramide is weinig verhaal mogelijk. Dat zou een verklaring kunnen zijn dat het daar minder of niet plaatsvindt. Maar boven in de piramide is wel inkomen en vermogen en dus wel voldoende verhaal aanwezig.

Waarom is aan de top dan toch nauwelijks sprake van afrekeningen?

Dat kan met verschillende aspecten te maken hebben. We noemen er enkele.

1. Geen (eigen)belang erbij hebben dat afrekening plaatsvindt.
2. Dezelfde belangen hebben.
3. Reputaties niet in de waagschaal leggen.
4. Wel afrekenen maar zonder ruchtbaarheid.
5. De cultuur keurt het af.
6. Nationaal-, politiek-, bestuurlijk- en / of organisatorisch niet interessant of ongewenst.
7. Het bedrijfsmatige belang leent zich er niet voor.
8. Of het particuliere belang leent zich er niet voor.
9. Afspraken of convenanten voorkomen afrekenen.
10. Er ontbreekt een 'hogere macht' die afrekenen afdwingt.
11. Afrekenen biedt wel toegevoegde waarde maar ook nieuwe risico's.
12. Een combinatie van voornoemde situaties.

Uiteraard zullen zij het bestaan van deze 'argumenten en motieven' ontkennen, negeren en verzwijgen.

Als afrekenen niet plaatsvindt rijst de vraag wie daar dan de dupe van is.

Want het doel van afrekenen is immers te 'corrigeren wat fout ging'. Om herhaling ervan te voorkomen.

Om systemen te verbeteren. En desnoods om geleden en nog te lijden schade te vergoeden.

Als het algemeen belang erbij is gebaat, is schadevergoeding zelfs op zijn plaats. In politiek- en bestuurlijk Nederland komt dit echter niet voor. In ons bedrijfsleven en in de consumentenwereld komt het vaak 'kleinschalig' voor en werkt het als 'zelfreinigend vermogen'.

Hoewel, 'klokkeluiders' in Nederland (Holland?) er vaak niet goed vanaf komen. In onze cultuur bestaat toch een systematisch en georganiseerd verzet van bovenaf tegen bedreigende kritiek van onderuit.

Als afrekenen uit algemeen belang niet plaatsvindt rijst de vraag waarom dat niet gebeurt op verzoek van de 'belastingbetaler'.

Hoe is het dan mogelijk dat de Nederlanders met een hoog inkomen en hoog vermogen en dagelijks actief in ons politieke- en bestuurlijke werk niet of nauwelijks gedwongen worden om op hun daden te worden 'afgerekend'?

Dat kan met verschillende aspecten rond de belastingbetaler te maken hebben. We noemen er enkele.

- a. Onwetendheid.
- b. Onbekendheid.

- c. Ongeïnteresseerd.
- d. Ondeskundig.
- e. Onbewust.
- f. Onwil.
- g. Onjuist geïnformeerd zijn.

Maar juist in perioden als onze huidige 'schulden crisis' is corrigeren en schade vergoeden op zijn plaats.

Enkele voorbeelden van algemeen belang.

Uit het publieke domein:

- i. De 'boekhoudmethode' van de gemeenten, provincies en Rijks Overheid (kasstelsel).
- ii. Politieke vrienden keuren de jaarrekeningen van de (voorgaande) coalitie goed.
- iii. Buitensporige stijgingen van de 'zorgpremie'.
- iv. Goedkeuring van de 'Europese Grondwet'.
- v. Dramatisch verlopen infrastructurele projecten.
- vi. Uitbreiding van de Europese Unie met 'onvolwassen economieën'.
- vii. Met EU-geld de schulden van de Griekse banken aan o.a. Franse en Duitse banken aflossen.
- viii. Medeauteurschap van banken, advocaten en medici bij maken van wetgeving op hun werkterrein.
- ix. De gemeenteraad beslist over de besluiten van haar 'presidium'. Het adres van het 'presidium' staat niet in de gemeentegids vermeld. Hetzelfde geldt voor de provincies en het Rijk.
- x. Democratie en politiek gaan 'hand in hand' maar ze hebben niets met elkaar gemeen.

Uit het private domein:

- xi. De ongeremde kredietverlening door banken vormt de basis van de huidige schulden crisis.
- xii. Faillissementen van grote bedrijven, ziekenhuizen, banken etc..
- xiii. Faillissementen van woningbouwcorporaties, accountantskantoren, scholen etc..
- xiv. List en bedrog door de advocatuur, bewindvoerders, curatoren etc..

De slotsom: is er een oplossing?

Is het dan niet wenselijk dat er een soort 'hogere macht' komt bij het Openbaar Ministerie die niet de systemen maar de deelnemers aan die systemen individueel kan aanspreken op zijn of haar fout(en) en hen aansprakelijk stelt voor de geleden en nog te lijden schade? Waarom is die er nu niet?

De aanwezigheid van zo'n manier van 'afrekening' zou de kwaliteit van politiek- en bestuurlijk Nederland aanzienlijk kunnen verbeteren. Op heel korte termijn zelfs.

En laten we niet bang zijn dat er dan geen of onvoldoende politieke- en bestuurlijke Nederlanders meer zijn om te besturen. De gevestigde orde, de top van de piramide, weet wel beter!

J.G. Scholten
Waagmeesters Bedrijfsadvies

Bijlagen: - WBAverantwoordelijkheid   10 april 2011
                          - NederendWBAPresOpleg   12 januari 2015